

Kilde: Romsdal, Konsumpsjon- og folkeskatt, 1681
http://arkivverket.no/URN:db_read/rk/29624/21

*Fortegnelse paa den Som skal gifve dend Naad: paabudne folcheschat,
Sampt Antegnelse paa husfolch, ledige mandfolch og qvindfolch udi Vedøe
Præstegield med sin udførlige forklaring; SogneViis forfatted!
Ao 1681*

Bølsø Kirkesogn!

Brit Haldvarsd: Kringstad, een gl: schrøbelig enche!

Anne Haldvarsd: ¹ibid, een gl: og fattig enche!

Erich Olss: Øffverland og hans qnde², med een voxen datter, arbeidtzfør.

Peder Hanss: Berg, hand Selff vandfør paa sin eene haand, og hands qvinde saa sterch, at hun ved allmuens hielp kand ernære sin mand.

Olle Kuløje ³ibid. med sin qvinde, som begge tigger sit brød.

Biørn Knudss: ⁴ibid og hans K: begge gl: og vandføre: deres Søn Anders Biørnss: gl: Soldat, dog nu frie, med sit arbeid opholder Sine gl: forælder!

Anne Knudsd. Fandbostad, gl: qnde.

Brit Rasmusd: Echrem, blind tøss³!

Peder Klinch paa Aarøj og hans K⁴: Vanføre og ælendige.

Mari Ellingsd: ytteraarøj, sterch og arbeidtzfør.

Maret Sørensd: Inderaarøj, een tiggersche!

Peder Koberslager paa Røbech og hanss qvinde, begge arbeidtzføre.

Mali Pedersd: Strande⁵, een Skolemestersche og arbeidtzfør.

Hans Zemundss: ⁶ibid og hans K: begge arbeidtzføre.

Marie Zemundsd: ⁷ibid arbeidsfør.

Johan Villumss: ⁸ibid og hans qnde frische dog uduelige.

Brit Joensd: ⁹ibid en udgl: stachel.⁶

Trunds Anne ¹⁰ibid gl: stachel.

Lasse Strandbøen og hans K: begge arbeidtzføre.

Hans Olss: Inderlønset og hans K: arbeidtzføre.

Anne Knudsd: Skierslien, gl: tigersche

Olle Joenss: Indersigerset, ¹¹hd⁷ Self Sterch, men hans qvinde heel Skrøbelig.

Margrete Andersd: Halten⁸, arbeidtzfør tøs, dog undertiden svag i hovedet.

Giertrud Knudsd: ibid gl: enche Som tigger Sit brød.

Amund Gunderss: Mielvebøen, og hans K: tigger sit brød.

Find i Hagen og hans qnde, arbeidtzfør.

Peder Skredder udi Fransgierde og hans qvinde, gl: og fattige.

Endre Strand og hans qvinde, om hand schal regnis med andre folch, etterdi hd er en hestegilder!

Joen i Dversnesset og hans K: gl: folch, opholdende sig hos deres børn paa gaarden!

Olle Olss: Røvigen og hans Q: rasche og arbeidtzføre.

Lars i Boervigen bundeschredder og hans qvinde, med sin Søn Joseph og Datter, Karen, forældrene ere noget gl: dog arbeider iblant, men Børnene ere arbeidtzføre og hielper forældrene!

Kleve Kirchesogn!

Jacob Jacobss: Gujord med K: Stachelle.

Guru Findsd: hos Arne Berg gl: og schrøbelig.

Kari Arvesd: Roaldsetlien, arbeidtzfør dog fattig!

Anders Anbiørnss: Hungnesbøe og K: meget gl: og schrøbelige.

Halstein Hanss: hos Joen Hungnes, gl: og ælendig.

Baard Johanss: Eide og hans K: arbeidtzfør, dog hand haver een Skavang i hovedet af et fald.

Elli Størchersd: Nedereje, een gl: og schrøbelig enche!

Rasmus Olss: ibid under tiden her og der, inntil denne tid arbeidtzfør, dog nu begyndende at vere Skrøbelig!

Guri Olsd: Stoche, en gl: blind hustøs.

Einers Elli udi Grofven, gl: og undertiden vanvittig, hendes datter Mari Einersd: er Sterch og arbeidtzfør.

Ellev Olss: ibid med sin K: hantverchsmand og begge Sterche.

Cristopher Olss: ibid og K: een Kielbøder, begge sterche og arbeidtzfør!

Tochild Olss: ibid og K: hand blind og begge betlere!⁹

Anne Knudsd: ytter Romold, halt og vandfør.

Mali Knudsd: Kleve, gl: og schrøbelig.

Sigrie Sjursd: Schalde, gl: og schrøbelig.

Giertrud Hendrichsd: ibid gl: og schrøbelig.

Maret Olsd. Løchen, gl: og ælendig.

Maret Steffensd: Bradset, arbeidsfør.

Peder Anderss: Bøgdélien, bunde=scholemester og eenlig Karl, undertiden svag og Sengeliggende, til med er hand undertiden Hiemme, og Somme tider paa Normør.

Kari Andersd: ibid gl: og schrøbelig Enche.

Synev Johansd: Langlien, gl: og schrøbelig qvinde!

Peder Rasmuss: Solien, Selff arbeidtzfø, men hans qnde schrøbelig.

Joen Pederss: Botterlien og hans K: arbeidtzfø.

Olle Pederss: LucretzeHoven¹⁰ og hans K: arbeidtzfø.

Anders Gunderss: i Osen og hans qvinde, og hans Søster Signie Gundersd: alde 3de: Stachele.

Olle Olss: Sotaaen, enchemand, arbeidtzfø.

Olle Olss: Nachen og hans K: sterche og arbeidtzfø.

Anders Perss: Kortgaarden og K: hand blind og begge schrøbelige.

Olle Joenss: Moiset baadbygger, og hans K: arbeidtzfø.

Per Nielss: ibid og hans K: hand halt og qvinden Skrøbelig.

Olle Størcherss: Talset og hans K: Sterche og arbeidtzfø.

Olle Steffenss: Toldaasen og hans Kvinde, gl: Stachelle.

Ved Saa ingen motvilligen at Være udeluet og forglemt, men alde og een hver husmend, ledige qvindfolch og hustøser richtigen at være angiffven eftter trende dannemænds tilKjendegivelse i hvert Kirchesogn!

Elders haver ieg iche anschreffven VelEdle Hr. Major Rønne Som er Officerer, ei helder forige Sl: Capitain Bewerlow, efttersom dend første er udi virkelig Kongelig tjeneste, og dend anden schatter af Sin paaboende Bunde=gaard Som een anden bunde=Naaring her om erholder aldernaad: underretning om befrielse elder andtegnelse, Skal ieg og underd: undstille deres Families antegnelse!

Ansatte fortegnelse at være Richtig Saa til mig vitterlig er testerer med undersch: haand.

*Vedøe Prestegaard
Udi Romsdahlen
d: 23: Martj: 1681.*

*Anders
Bredahl
(?)*

Fotnoter

¹ Ibid = ibidem, dvs. samme (her samme gård som forrige person)

² qnde = qvinde (forkortelse for kvinne)

³ tøs = tøs (dialekt: taus, jente/tjenestejente)

⁴ hans K: = hans kone

⁵ Oppsiktsvekkende at en kvinne omtales som "skolemester" i 1681: Mali Pedersdatter Strande. «Skolemesterske» kan også bety at hun var kona til en skolemester (ODS: Ordbog over det danske sprog), men i manntallet her står hun ikke oppført som kona til noen som helst. Skolemester Peder Andersen Bøgdélien står rett nok spesielt oppført som «eenlig».

⁶ stachel = stakkar

⁷ hd = hand (forkortelse for han)

⁸ Halten = gården Hatlen. Det er vanlig å se denne skrivemåten, som muligens er fonetisk begrunnet.

⁹ betler = tigger

¹⁰ LucretzeHoven = Midthaug-gården i Osen, som var eid av Lucritze Mork på Hjelset - enken etter Laurits Bentsen.

Etterord

Denne fortegnelsen gir oss et godt bilde inn i mange Fanne-familier mot slutten av 1600-tallet, og spesielt må man sette pris på at mange kvinner er oppført med navns nevnelser. Selv om flere av dem er sterke og arbeidsføre, er tradisjonen tro kona til Peder Hansen Berg igjen ført uten navn – til tross for at hun altså er så sterk at hun kan holde liv i mannen sin.

Hvordan man skal tolke merknaden på Endre Strand og kona er ikke godt å si: "Skal han som er hestegjelder regnes med blant andre folk?"

Som nevnt under fotnotene, så er det oppsiktsvekkende å (tilsynelatende) finne en kvinne på denne listen i læreryrket. Mali Pedersdatter Strande, skolemesterske og arbeidsfør. Jeg har prøvd å etterlyse mer informasjon om henne, i håp om å få bekreftet/avkreftet hennes rolle i skolevesenet langs Fannefjorden den gangen – uten å ha fått noe ut av det ennå.

Vi kjenner skolemester Peder Andersen Bøgdélien fra Bolsøyboka og referansen der til manntallene av 1664-66 som har den 15 år gamle gutten oppført i lærergjengen. Her får vi vite at et godt hode nok var fulgt av en kropp som var mindre dugelig til gårdstjeneste (syk og svak innimellom), men i gode perioder fremgår det at virkeområdet hans strakte seg til Nordmøre - trolig over Silset til nærliggende gårder i Gjemnes.

Bilder fra manntallet: Skolemestrene!

Ludvig Robertsen paa Kjøben af
Land og Mind, bygger arbeidsglens.
Mal: Anders D. Strand, + en Mo.
Comptroller af arbeidsglens.
Lands Gjennid K. v. v. og Land O.
bygger arbeidsglens.

Martt Strand. Brød, arbeidsglens.
Ludvig Anders B. Beyersten, bøndes og job
mester og renlig Karl, under tiden skal
og kongeligende, til med + Land mind.
tiden Gjennid, og Gjennid paa Mormor.
Karl Anders D. v. v. og arbeidsglens.